

PO TAMTEJ STRONIE

(Toivon tuolla puolen)

W KINACH OD 27 PAŹDZIERNIKA 2017

DYSTRYBUCJA W POLSCE

Al. Wojska Polskiego 41/43, 01-503 Warszawa
tel.: (+4822) 536 92 00, fax: (+4822) 635 20 01
e-mail: gutekfilm@gutekfilm.pl <http://www.gutekfilm.pl>

**PO TAMTEJ STRONIE
TOIVON TUOLLA PUOLEN**

Reżyseria i scenariusz
Aki Karuismäki

Zdjęcia
Timo Salminen

Kostiumy
Tiina Kaukanen

Scenografia
Markku Pätilä

Montaż
Samu Heikkilä

W rolach głównych:

Sherwan Haji	Khaled
Sakari Kuosmanen	Wikström
Ilkka Koivula	Calamnius
Janne Hyytiäinen	Nyrhinen
Nuppu Koivu	Mirja
Kaija Pakarinen	Wife

Producent
Aki Karuismäki

Produkcja
Sputnik Oy

Finlandia / Niemcy
rok produkcji: 2017
czas trwania: 100 min
1:1.85 – dźwięk Dolby SRD
Kolor

OPIS FILMU

Nagrodzona na ostatnim festiwalu w Berlinie czarna komedia w reżyserii kultowego fińskiego reżysera Akiego Kaurismäkiego („Leningrad Cowboys”, „Człowiek bez przeszłości”). Mistrzowski film, w którym może się przejrzeć (i pośmiać z siebie) współczesna Europa.

Po sukcesie zrealizowanego we Francji „Człowieka z Hawru”, pełnego nawiązań do tamtejszego kina lat trzydziestych i czterdziestych, fiński mistrz postanowił wrócić do ojczyzny. W nagrodzonym na tegorocznym Berlinale „Po tamtej stronie” opowiedział historię mieszkańca Helsinek, który postanawia odmienić swoje życie i otworzyć restaurację. Pewnego dnia Wikström przypadkiem natyka się na uciekiniera z Syrii – Khaleda. Choć znajomość między mężczyznami zaczyna się niefortunnie, bohaterowie szybko nawiązują głęboką więź, która zostanie wystawiona na wiele ciężkich prób. Czy tylko w bajce ich nieoczekiwane spotkanie byłoby początkiem pięknej przyjaźni?

W najnowszym filmie Kaurismäki nie pozostaje głuchy na echa wzbierającej na całym świecie fali ksenofobii i nacjonalizmu (w jednej ze scen Khaled opowiada o tym, jak w drodze do Finlandii został pobity przez skinheadów w Gdańsku). Fiński reżyser swoim zwyczajem potrafi jednak przebić się przez warstwę smutku, by zaoferować widzom porcję niełatwego optymizmu i zaraźliwego poczucia humoru.

GŁOSY PRASY

Kaurismäki pozwala nam ocenić we własnym sumieniu, na spokojnie, które z ekranowych absurdów są raczej zabawne, raczej smutne czy raczej wołające o pomstę do nieba. Przekonuje przy tym, że odruchy sumienia powinny być czymś zwyczajnym, naturalnym. W epoce pojedynków na to, kto kogo bardziej przekrzyczy – bezcenne. Filmowa polityka bez małego posmaku felietonu? Bingo.

Filmweb.pl

Należy zapamiętać „Po tamtej stronie”. (...) Arcydziełem być nie chce, co więcej, określeniem takowym gardzi i gębę sobie wyciera, ale tak naprawdę zasługuje na Złotego Niedźwiedzia, Srebrnego, na wszystkie. I to teraz, zaraz, już.

Marta Bałaga, Onet.pl

Ujmujący, urokliwy i niezwykle zabawny.

Indiewire.pl

To zaskakujący komediodramat o syryjskim uchodźcy, który szuka nowego domu w Helsinkach. Fiński reżyser nakręcił pełen empatii, a przy tym bardzo zabawny film, komentujący kryzys w Europie.

Wirtualna Polska

Takich filmów bardzo nam teraz potrzeba.

The Playlist

Cudowne w filmie Kaurismäkiego jest to, że opowiadając o uchodźcach, nie ma w nim propagandy, moralizowania, poczucia, że oto oglądamy kino zaangażowane społecznie. Ten film jest nieprzegadany, a jego siłą są obrazy, statyczne kadry, pełne surrealistycznej poetyki i czarnego humoru, choć nie tak radykalnie zakręconego jak u Roya Anderssona.

Dziennik.pl

Przezabawny, przede wszystkim dzięki doskonałemu scenariuszowi, sprytnemu montażowi i świetnemu aktorstwu.

The Hollywood News

Ważny, głęboko ludzki film, który umiejętnie łączy komedię ze smutkiem.

Haaretz

Przywracający chęć życia film. Najpogodniejszy, jaki obejrzałem w tym roku.

The Arts Desk

„Po tamtej stronie” każe nam przemyśleć nasze podejście do uchodźców, oddaje hołd uprzejmości wobec obcych i staje się odą do miłosierdzia, które ma moc zmieniania naszego życia.

Daily Express

REŻYSER o FILMIE

Swoim filmem próbuję zburzyć sposób, w jaki Europejczycy patrzą na uchodźców, którzy są albo godnymi współczucia ofiarami, albo ekonomicznymi imigrantami zalewającymi nasze społeczeństwa tylko po to, by ukraść nasz pracę, żony, domy i samochody.

W europejskiej historii tworzenie oraz umacnianie stereotypów i związanych z nimi uprzedzeń rzuca złowieszcy cień. Przyznaję, że „Po drugiej stronie” jest, do pewnego stopnia oczywiście, tak zwanym filmem tendencyjnym, bezczelnie próbującym wpłynąć na poglądy i opinie widzów, w tym celu manipulując ich emocjami.

Ponieważ te starania skazane są na porażkę, tym, co mam nadzieję pozostanie, jest rzetelna, odrobinę melancholijna i pełna humoru historia, a jednocześnie prawie realistyczny film o określonych ludzkich losach we współczesnym świecie.

WYWIAD z REŻYSEREM

Czy „Po tamtej stronie” może sprawić, że świadomość widzów się zmieni?

Kino nie ma aż takiego wpływu, ale faktycznie chciałem tym filmem zmusić ludzi, którzy go obejrzą, by zrozumieli, że wszyscy jesteśmy tacy sami, że wszyscy jesteśmy ludźmi. I podczas gdy dzisiaj uchodźcą jest „on” bądź „ona”, jutro to możesz być ty.

Jakie wskazówki otrzymywali aktorzy na planie?

Nie lubię, gdy moi aktorzy zbyt dużo się ruszają, proszę też, żeby ich ręce nie latały jak wiatraki. Wybieram ich z powodu ich charakterystycznych twarzy i aktorskich umiejętności oczywiście. Aktor powinien grać, a kamera może być jego wrogiem bądź przyjacielem. Jeśli potrafisz grać, jest przyjacielem, jeśli nie potrafisz – wrogiem.

W pana filmach nie ma przemocy.

Nigdy nie lubiłem jej pokazywać. I nie lubię jej w ogóle w filmach, szczególnie gdy robi się z niej coś zabawnego. Z drugiej strony w niedzielę, na kacu, mogę obejrzeć jeden z tych bezmyślnych filmów Marvela. Bałbym się oglądać cokolwiek innego w tym stanie.

Co pan myśli o islamizacji Europy?

Islamizacji? Cóż, Islandii zdarzył się dobry występ na piłkarskiej imprezie, co nie oznacza, że czeka nas teraz „islandyzacja” Europy. Islandia nie podbije reszty kontynentu. Nie dostrzegam żadnej islamizacji w Europie. To normalna kulturowa zmiana, której zresztą potrzebujemy.

To nie jest pana pierwszy film o uchodźcach. Dlaczego ten temat jest tak dla Pana ważny?

60 lat temu mieliśmy w Europie 60 milionów uchodźców, tyle co dzisiaj. Wtedy im pomagaliśmy, dzisiaj są wrogami. Co do diabła stało się z naszym człowieczeństwem? Jeśli jesteśmy go pozbawieni, to równie dobrze możemy przestać istnieć. Może wręcz nie powinniśmy istnieć, bo jeśli nie jesteśmy ludźmi, to kim jesteśmy? Dlatego szanuję Angelę Merkel. Jest jedynym politykiem, który wydaje się przynajmniej zainteresowany problemem. Reszta rozgrywa swoje gierki. Ale proszę nie traktować tego jako politycznego oświadczenia.

Widzi Pan jakąś nadzieję dla naszej cywilizacji?

Lubię ludzi. Obserwuję ich na ulicach i zastanawiam się, „jaka jest jego/jej historia? Dokąd tak się spieszy?”. Ale cała ludzkość? Raczej nie.

SYLWETKA REŻYSERA

Aki Kaurismäki (ur. 1957), fiński reżyser filmowy. Zanim został reżyserem, miał się różnych zajęć – był m.in. listonoszem, pomywaczem i krytykiem filmowym. Ze swoim starszym bratem Miką założył firmę produkcyjną i dystrybucyjną. Obaj, Aki i Mika, zdominowali fiński przemysł filmowy we wczesnych latach 80. Filmy Akiego z tego okresu to ekscentryczne parodie wielu gatunków (filmu drogi, filmu noir, musicali rockowych). W latach 90. nakręcił w Wielkiej Brytanii film pt. „Wynająłem płatnego mordercę”, a we Francji – „Życie cyganerii”, nagrodzone na MFF w Berlinie 1992 nagrodą FIPRESCI. Jego najbardziej znany film to „Leningrad Cowboys jadą do Ameryki”, o którym sam mówi, że jest to najgorszy film w historii kina, jeśli nie brać pod uwagę filmów Sylwestra Stallone’a. Film „Dryfujące obłoki” przyniósł mu na MFF w Cannes 1996 nagrodę specjalną jury ekumenicznego oraz nagrodę publiczności na MFF w São Paulo. Za swój kolejny obraz „Juha” otrzymał nagrodę C.I.C.A.E. na MFF w Berlinie.

Jego największym międzynarodowym sukcesem okazał się „Człowiek bez przeszłości” (2002), który przyniósł Kaurismäkiewi nominację do Oscara w kategorii Najlepszy Film Nieanglojęzyczny (reżyser nie pojawił się na gali w proteście przeciwko inwazji USA na Irak), a także trzy nagrody na MFF w Cannes. Późniejszym o cztery lata filmem „Światła o zmierzchu” walczył na tym samym festiwalu o Złotą Palmę.

Jego kino inspirowane jest filmami Jean-Pierre Melville’a i Roberta Bressona, a z bardziej współczesnych twórców krytycy porównują go często z Jimem Jarmuschem (twórca „Nocy na ziemi” wystąpił zresztą w niewielkiej roli w filmie „Leningrad Cowboys jadą do Ameryki”).

Filmy Kaurismäkiewego to zazwyczaj kameralne opowieści z życia zwykłych ludzi podlane sosem czarnego i mocno absurdałnego humoru. Kultowe stały się ich ścieżki dźwiękowe, wykorzystujące klasyczne rockowe kompozycje z lat 50.

Wybrana filmografia:

- 1981 – Saimaa-ilmiö
- 1985 – Calamari Union
- 1983 – Zbrodnia i kara / Rikos ja rangaistus
- 1986 – Cienie w raju - Varjoja paratiisissa
- 1987 – Hamlet robi interesy / Hamlet liikemaailmassa
- 1989 – Leningrad Cowboys jadą do Ameryki / Leningrad Cowboys Go America
- 1990 – Wynająłem płatnego mordercę / I Hired a Contract Killer
- 1990 – Dziewczyna z fabryki zapalek / Tullitikkutehtaan tyttö
- 1992 – Życie cyganerii / La Vie de Boheme
- 1994 – Leningrad Cowboys spotykają Mojżesza / Leningrad Cowboys Meet Moses
- 1994 – Total Bałalajka Show / Total Balalaika Show
- 1996 – Dryfujące obłoki / Kauas pilvet karkaavat
- 1999 – Juha
- 2002 – Człowiek bez przeszłości / Mies vailla menneisyttä
- 2006 – Światła o zmierzchu / Laitakaupungin valot
- 2011 – Człowiek z Hawru / Le Havre
- 2017 – Po tamtej stronie / Toivon tuolla puolen